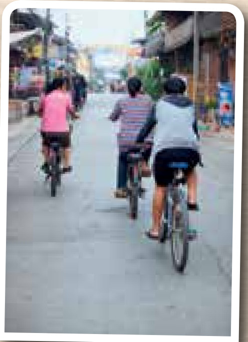
เส้นทางปั่นจักรยาน... ๐๑

เช้าตรู่ในเมืองเชียงคาน แนะนำให้เริ่มต้นวันใหม่ด้วยการขี่จักรยานไปตลาด แล้วซื้อข้าวเหนียวมารอใส่บาตร บรรยากาศยามเช้าจะเห็นว่าบ้านไม้เก่าปิดเงียบหลายหลัง แต่เพราะหลังนั้นเป็นที่อยู่อาศัย ไม่ใช่ร้านขายของ พวกเขาจึงเลือกที่จะเปิดประตูด้านหลัง เพื่อรับลมเย็นรื่นจากแม่น้ำโขงมากกว่า

หลังตักบาตรข้าวเหนียวเสร็จแล้ว เราขี่จักรยานตามผู้เฒ่าผู้แก่มา**วัดโพนชัย** ได้เห็นพระสงฆ์กลับจากบิณฑบาต รวมทั้งเห็นพลังศรัทธาของญาติโยม ที่ช่วยกันนำกับข้าวจัดลงถาดเป็นสำรับ ๆ สำหรับพระสงฆ์

ภายในอาณาบริเวณกว้างขวาง วัดโพนชัยตั้งอยู่ตรงข้ามปากซอย ๑ (บน) ริมทางหลวงหมายเลข ๒๑๙๕ (เชียงคาน-ท่าลี่) วัดนี้สร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๔๓ โดยพระยาศรีอรรคฮาต (ทองดี ศรีประเสริฐ) เจ้าเมืองเชียงคานคนสุดท้าย ในอดีตเคยเป็นที่ตั้งของที่ว่าการเมืองเชียงคาน

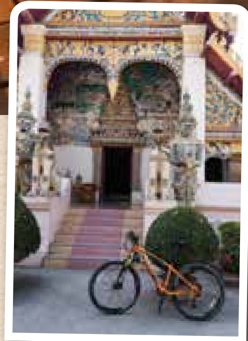
เราขี่จักรยานเลาะเรื่อยมาตามถนนชายโขงระหว่างซอย ๖-๗ (ล่าง) ทางขวามือพบวัดเก่าแก่อีกวัดหนึ่งตั้งอยู่ใจกลางเมือง นั่นคือ **วัดศรีคุณเมือง** ซึ่งสร้างขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๑๑๙ เป็นวัดที่โดดเด่นด้วยศิลปกรรมล้านนาและล้านช้าง กลิ่นอายของความเป็นล้านนาสะท้อนอยู่ในรูปแบบหลังคาอุโบสถที่สร้างลดหลั่นกันลงมา ส่วนศิลปะล้านช้างมีให้เห็นจากพระพุทธรูปไม้แกะสลักลงรักปิดทองปางประทานอภัย สันนิษฐานว่ามีอายุอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ ๒๔-๒๕ ด้านหน้าอุโบสถยังมีภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่องทศชาติชาดก

วัดศรีคุณเมือง

ชื่อของวัดศรีคุณเมืองที่เชียงคานนี้ เป็นชื่อเดียวกับวัดสีคุนเมืองของเมืองหลวงพระบาง กล่าวกันว่า เมื่อครั้งท่านยาคูต้นมารักษาการณ์อยู่ที่เมืองเชียงคาน ได้ใช้ชื่อสกุลของท่านคือ "ศรีคุณ" มารวมเข้ากับคำว่า "เมือง" วัดจึงได้ชื่อว่าศรีคุณเมืองตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ริมแม่น้ำโขง

แดดเช้ายังไม่แรงนัก ฉายจับห้องแถวไม้ให้ดูอบอุ่น ถนนชายโขงเงียบเชียบ และแม้ในเชียงคานจะยังคงมีเรือนแถวปิดตายอยู่บ้าง แต่ก็มีหลายหลังได้รับการปรุงแต่งจนใหม่เอี่ยมโดยลูกหลานชาวเชียงคานเอง หรือแม้แต่คนเมืองที่เข้ามาทำธุรกิจเล็ก ๆ อย่างเกสต์เฮาส์ร้านขายของที่ระลึก ร้านกาแฟ อาร์ตแกลเลอรีซึ่งส่วนใหญ่อยู่บนถนนชายโขงช่วงตั้งแต่ซอย ๔ ไปจนถึงซอย ๒๐

ประตูบานเฟี้ยมเริ่มทยอยเปิดให้เห็นความเคลื่อนไหวด้านใน บางบ้านมีอาชีพทำผ้านวม ฝีมือการทำผ้านวมของชาวเชียงคานเป็นที่เลื่องลือมายาวนาน เมื่อก่อนพอย่างเข้าเดือนธันวาคม เชียงคานจะคึกคักไปด้วยการซื้อขายฝ้าย แต่บัดนี้บรรยากาศที่ว่ารางเลือนจนน่าใจหายลงไปทุกที

ปั่นไป... เลย

ความยิ่งใหญ่งดงามในทุกฤดูกาลของแม่น้ำโขง ผสานเสน่ห์เรือนไม้สุดคลาสสิก ห้อมล้อมด้วยมิตรไมตรีจากผู้คน ทำให้อำเภอเล็ก ๆ ของจังหวัดเลยอย่างเชียงคาน เต็มไปด้วยความรื่นรมย์ โดยเฉพาะยามเช้าอันสดใส มีความสุขไปเลยกับการขี่จักรยานทำความรู้จักชุมชน เคียงข้างวิวแม่น้ำโขงเย็นรื่น แล้วอย่างนี้ จะไม่ให้ "เย็นสุด...สุขที่เลย" ได้อย่างไร

การขี่จักรยานดูอาคารไม้เก่าในย่านโบราณปฏิเสธได้ยากว่าน่าหลงใหล ประตูบานเฟี้ยมบางห้องยาวเหยียดได้อย่างน่าทึ่ง บ้านแต่ละหลังสร้างจากไม้ล้วน ๆ แม้ซีดจางทว่าเสน่ห์ไม่ได้ลดน้อย

วัดท่าคก

วัดริมแม่น้ำโขงที่น่าชมอีกวัดตั้งอยู่บริเวณปากซอย ๒๐ (ล่าง) ถนนชายโขง พระยาศรีอรรคฮาตสร้างวัดนี้ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๓๙๕ ความที่อยู่บริเวณวังน้ำวน หรือ *“คก”* ในภาษาพื้นถิ่น จึงตั้งชื่อว่า**วัดท่าคก** จุดเด่นอยู่ที่อุโบสถริมแม่น้ำ ที่มีกลิ่นอายของศิลปะพื้นบ้านลาว งดงามด้วยเส้นสายและลวดลายปูนปั้นโดยรอบผนังด้านนอกและหน้าบัน งามจับตาไม่เหมือนวัดอื่นใด

ชาวบ้านเล่าว่า เมื่อก่อนแม่น้ำโขงแถวนี้มีปลาบึกตัวโต ๆ ต้องไปจับกันแถวคก ซึ่งเป็นจุดที่ปลาชุมที่สุด คำว่าคก นอกจากคือบริเวณแอ่งน้ำวนแล้ว ยังหมายถึงจุดที่สายน้ำมาพบกัน หมู่บ้าน หรือวัดแถบนี้จึงมักมีคำนำหน้าหรือต่อท้ายว่า *“คก”*

ออกจากวัดท่าคก เราเลี้ยวขวาเข้าสู่ถนนเส้นเล็ก ๆ ที่สองข้างทางเรียงรายไปด้วยต้นสักสูงใหญ่ร่มรื่น ก่อนจะเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ห่างจากตัวอำเภอเชียงคานไปทางทิศตะวันออก ๒ กิโลเมตร คือที่ตั้งของแก่งคุดคู้ หนึ่งในความมหัศจรรย์ของแม่น้ำโขง

วัดท่าแขก

ชาวจักรยานผ่านวัดหอสองนาง ถัดไปไม่ไกลจะมีสามแยก เราเลี้ยวซ้ายขี่ตรงไปเรื่อย ๆ ผ่านวัดท่าแขกริมแม่น้ำโขงด้านหน้าวัดนั้น มองเห็นแม่น้ำโขงกว้างใหญ่ไปถึงฝั่ง สปป. ลาวได้อย่างชัดเจน ทิวทัศน์บนเส้นทางเดินเลียบแม่น้ำโขงก็งดงาม ถัดเข้ามาเป็นแนวต้นไม้ที่มีกุฏิไม้เรียงราย รวมทั้งกุฏิเก่าของหลวงปู่ชอบ ฐานสโม พระเกจิอาจารย์ชื่อดังแห่งอีสาน ศิษย์ของพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต

จากวัดท่าแขกจะถึงทางเข้าวัดลุมพินีวนาราม แวะพักพอหายเหนื่อยก็ไปกันต่อให้ถึง**แก่งคุดคู้** ปลายฤดูแล้งแม่น้ำโขงตรงหน้าปรากฏลานทรายกว้างและแก่งหินขนาดใหญ่ขวางกลางแม่น้ำโขง ทิวเขาฝั่งเมืองสานะคาม สปป. ลาว ทอดยาวสลับซับซ้อนไกลออกไป

แก่งคุดคู้

ดูเหมือนว่าแก่งคุดคู้จะทำให้เชียงคานเป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวชาวไทยยุคแรก ๆ ช่วงน้ำหลากในเดือนมิถุนายนถึงมกราคม แม่น้ำโขงจะเอ่อท้นท่วมแก่งคุดคู้จนมิด แต่ยามแล้งช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม โดยเฉพาะเดือนเมษายนนั้น เราจะมองเห็นแก่งคุดคู้ได้อย่างเต็มตา เป็นภาพอันลงตัวอยู่ไม่น้อยระหว่างแม่น้ำโขงที่ลดระดับไหลกระทบแก่งหิน เกิดเสียงอื้ออึงน่าเกรงขาม หาดทรายกว้าง และยอดภูควายเงินตระหง่านเงื้อมทางด้านหลัง

ทุกวันนี้บริเวณแก่งคุดคู้มีลานจอดรถกว้างขวาง มีร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ศาลาชมวิว รวมไปถึงเส้นทางเดินชมธรรมชาติ เพียงแค่หามุมแล้วนั่งลงนิ่ง ๆ เราจะพบภาพชีวิตมากมายเคลื่อนผ่าน ที่คู่กับแม่น้ำ คือภาพเรือลอยหาปลา ชาวประมงบ้างก็มากู้มอง บ้างมากู้ตุ้ม ซึ่งสานด้วยไม้ไผ่ เป็นเครื่องมือจับปลาพื้นบ้านอีสานง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน

ทำมะพร้าวแก้ว

จากแก่งคุดคู้เราจะไปออกทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ระหว่างทางได้กลิ่นหอมนวล ๆ จากการเคี่ยวมะพร้าวลอยมาจากที่ไหนสักแห่ง แสดงว่าเราเริ่มเข้าใกล้**กลุ่มมะพร้าวแก้ว**ของกินขึ้นชื่อของเชียงคานย่านแก่งคุดคู้ ซึ่งเรียงรายอยู่หลายเจ้าตลอดความยาวของถนนเส้นเล็ก ๆ บางร้านก็จัดแจงตั้งกระทะเคี่ยวมะพร้าวให้เห็นกันหน้าร้านเลยทีเดียว ใครได้กลิ่นมะพร้าวในกระทะแล้วไม่แวะชิม นับว่าใจแข็งน่าดู

มะพร้าวที่นี่ส่วนใหญ่มาจากเมืองเพชรบุรี เมื่อคัดแล้วก็นำมาผ่าซีก แคะเนื้อมะพร้าวออก นำไปแช่ในน้ำมะพร้าวเพื่อล้างสิ่งสกปรก จากนั้นลอกเปลือกที่ติดอยู่จนเหลือแต่เนื้อมะพร้าวขาว ๆ นำไปล้างน้ำจนสะอาด ใช้มีดผ่าซีก และฝานเป็นชิ้นแบน ๆ บาง ๆ ก่อนเคี่ยวกับน้ำตาลด้วยไฟอ่อน ๆ ไปเรื่อย ๆ ขั้นตอนสุดท้าย คือ ร่อนเกล็ดน้ำตาลออกให้หมด แล้วจึงนำใส่ถุงใบใหญ่ ๆ รอคนมาซื้อ

มะพร้าวแก้วนุ่ม ๆ หนึบ ๆ อร่อยมากจนแทบหยุดไม่อยู่ แต่ต้องเป็นเกรด A ซึ่งราคาจะสูง เพราะทำจากเนื้อมะพร้าวอ่อนกำลังดี ส่วนเกรด B เนื้อแก่ขึ้นมาหน่อย จึงไม่นุ่มมาก ราคาก็ถูกลงมา

ได้กินขนมหวานเพิ่มน้ำตาลในเลือด ร่างกายก็รู้สึกกระปรี้กระเปร่าทันใด ทางหลวงหมายเลข ๒๑๑ ขี่ตรงยาวได้สบาย เพราะรถยนต์ไม่เยอะ เข้าสู่ตัวอำเภอเชียงคานก็ถึง**วัดป่าใต้** ในซอย ๑๗ (บน) ถนนศรีเชียงคาน เข้าซอยซ้ายมือไป ๑๕ เมตรก็ถึง วัดเล็ก ๆ ที่สงบร่มเย็นวัดนี้ สร้างขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๑๕ สิ่งที่น่าชม คือ อุโบสถเก่าแก่ศิลปะหลวงพระบางที่งดงามอย่างมีเอกลักษณ์ ภายในมีจิตรกรรมฝาผนังเรื่องพระเวสสันดรชาดก และยังเต็มไปด้วยพระพุทธรูปโบราณพุทธลักษณะงดงาม

วัดป่าใต้

วัดมหาธาตุ

ขี่จักรยานออกมาไม่ทันไรก็ถึง **วัดมหาธาตุ** วัดเก่าแก่ที่สร้างขึ้นพร้อม ๆ กับเมืองเชียงคาน โดยสร้างมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๑๙๗ นับเป็นวัดคู่เมืองเชียงคาน อุโบสถไม้หลังเก่าศิลปะล้านช้าง หน้าบันลายเครือเถา ภายในประดิษฐานพระประธาน ซึ่งทุกวันนี้ถูกล้อมรั้วเอาไว้เพื่อกันขโมย เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยที่ชาวบ้านเรียกกันว่า หลวงพ่อใหญ่ บริเวณหน้าจั่วยังมีภาพเขียนเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติเมืองเชียงคานด้วย นอกจากนี้ ก็ยังมีพระพุทธรูปไม้ขนาดเล็กศิลปะล้านช้างที่เก่าแก่น่าชม

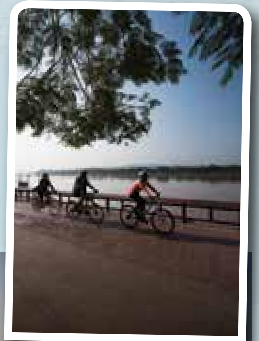

ถัดจากวัดมหาธาตุ ซ้ายมือคือ**วัดป่ากลาง** หรือ**วัดมัชฌิมาราม** มีอุโบสถที่บูรณะจากหลังเก่าอันทรุดโทรมกลายเป็นศิลปะสมัยใหม่ เดิมทีวัดนี้แบ่งเป็น ๒ วัด คือ วัดป่าและวัดกลาง ภายหลังมีการย้ายวัดกลางไปรวมกับวัดป่า ชาวบ้านจึงเรียกรวมเป็นวัดเดียวว่า วัดป่ากลาง

แดดกล้ายามบ่ายแผดเผาบรรยากาศจนร้อนระอุ เรากลับมายังจุดเริ่มต้นที่วัดโพนชัย ทุกอย่างเงียบเชียบ ในตัวเมืองเองก็นิ่งงัน เข้าใจว่าทุกคนคงหลบร้อน ก่อนจะเคลื่อนไหวกันอีกครั้งช่วงเย็น ๆ

ทางเดินเลียบแม่น้ำโขงเล็ก ๆ สายนั้น ทำให้การนิ่งชมแม่น้ำยามเย็นเป็นเรื่องน่ารื่นรมย์ บ้านไม้เก่าสองชั้นกำลังอาบแดดเหลือง เราหลบให้จักรยานของเด็ก ๆ ที่ขี่ฉวัดเฉวียนผ่านไปอย่างร่าเริง เสียงกระดิ่งกรุ๋งกริ๋งแว่วไกลออกไปแล้ว เรากลับมามองภูเขาสีน้ำเงินยาวเหยียดโอบล้อมแม่น้ำโขง สำหรับคนต่างถิ่น ภาพเบื้องหน้าทำให้เกิดอาการหลงรักเมืองเชียงคานได้ไม่ยาก...เลย

ริมโขงยามเย็น

Map!

ระยะทางประมาณ ๑๔ กม.

จักรยานทุกประเภท

- วัด
- ร้านค้า
- จุดชมวิว
- สวนสาธารณะ
- ร้านอาหาร
- จุดเริ่มต้น
- จุดสิ้นสุด

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

N
W
E
S

แม่น้ำโขง

แม่น้ำโขง

แม่น้ำโขง

ยายคุ้มมะพร้าวแก้ว
N17°54.522, E101°41.485

แก่งคุดคู้
N17°54.448, E101°42.091

วัดลุมพินีวนาราม
N17°54.443, E101°41.507

วัดท่าแขก
N17°54.293, E 101°41.011

กลุ่มมะพร้าวแก้ว

วัดหอสองนาง
N17°54.097, E 101°40.969

สวนเฉลิมพระเกียรติ
ฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี
N17°53.930, E101°39.897

ร้านนิยมไทย
N17°53.729, E101°39.304

ร้านแม่ต้อย
N17°53.909, E101°39.819

ถนนศรีเชียงคาน

๒๑๑

๒๑๑

วัดท่าคก
N17°53.816, E101°39.626

ถนนต้นสัก

ถนนชายโขง

๒๑๑

๒๑๙๕

วัดโพนชัย
N17°53.494, E101°38.825

วัดป่าใต้
N17°53.691, E101°39.526

วัดมหาธาตุ
N17°53.707, E101°39.432

วัดมัชฌิมาราม
(วัดป่ากลาง)
N17°53.644, E101°39.353

วัดศรีคุณเมือง
N17°53.991, E101°40.565

๒๐๑

โรงหีบฝ้ายบ่วยเฮียง
N17°53.590, E101°39.354